

ZDZISŁAW ZARZYCKI
(KRAKÓW)

Profesor dr hab. Waław Uruszczak. 50 lat pracy naukowej

Profesor Waław Uruszczak od szeregu lat redaguje „Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa”, a także uczestniczy w pracach komitetów redakcyjnych i rad naukowych wielu czasopism, m.in. „Krakowskich Studiów Prawniczych” (1984–1990), „Czasopisma Prawno-Historycznego” (1988–2017), „Studiów z Dziejów Państwa i Prawa Polskiego”, „Przeglądu Prawa Wyznaniowego” oraz „Studiów z Prawa Wyznaniowego”.

Profesor Uruszczak szczyci się bogatym objętościowo (490 publikacji) i wybitnym jakościowo dorobkiem naukowym, głównie z dwóch dziedzin: historii prawa polskiego (m.in. prywatnego, ustrojowego i kultury prawnej) oraz prawa kanonicznego i wyznaniowego. Jego studia obejmują zarówno teksty źródłowo-edytorskie, jak też liczne prace badawcze, opisujące dzieje polskiego sejmu, myśl kodyfikacyjną staropolską i nowszą, wreszcie – liczny dorobek biograficzny. Badaniom nad dziejami parlamentaryzmu staropolskiego poświęcił kilkadziesiąt publikacji o różnym charakterze (na szczególną uwagę zasługuje *Sejm walny koronny w latach 1506–1540*, Warszawa 1981), dokonał też wielu istotnych ustaleń, które pozwoliły zrewidować dotychczasowe poglądy nt. początków dwuizbowego polskiego parlamentu, przesuując je na rok co najmniej 1468, zamiast utrwalonego dotychczas w literaturze 1493. W nowym ujęciu przedstawia także średniowieczne stosunki polsko-litewskie, a zwłaszcza rozumienie pojęcia *aplicare* w akcie unii krewskiej (*Unio regnorum sub una corona non causat eorum unitatem. Unia Polski i Litwy w Krewie w 1385 r. Studium historyczno-prawne*, Kraków 2017). Ważne miejsce w badaniach Profesora nad źródłami prawa polskiego zajmuje Korektura praw z 1532 r. (tzw. Korektura Taszyckiego), której poświęcił kilkanaście obszernych opracowań, w tym trzy publikacje monograficzne. Za te opracowania został dwukrotnie nagrodzony wyróżnieniem indywidualnym przez ówczesnego Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki stopnia trzeciego w 1980 r. (za: *Próba kodyfikacji prawa polskiego w pierwszej połowie XVI wieku. Korektura praw z 1532 r.*, Warszawa 1979) i następnie w 1992 r. przez Ministra Edukacji Narodowej (za: *Korektura praw z 1532 r. Studium historycznoprawne*, t. I, Warszawa–Kraków 1990 oraz *Korektura Praw z 1532 r. Studium historycznoprawne*, t. II: *Prawo karne*, Warszawa–Kraków 1991). Wiele

miejsca poświęcił badaniom stopnia przestrzegania reguł demokratycznych i państwa prawa w naszym kraju (np. *Statut Jana Łaskiego z 1506 roku. 500 lat tradycji państwa prawa w Polsce*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 2007, T. LIX, z. 2, s. 9–19). Wykładu Profesora – *Tradycje państwa prawa w Rzeczypospolitej* – wygłoszonego 25 stycznia 2007 r. na zakończenie Roku Jana Łaskiego 2006 w siedzibie Trybunału Konstytucyjnego w Warszawie wysłuchało wielu dostojników państwowych, na czele z Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej – śp. Lechem Kaczyńskim i Marszałkami obu izb parlamentu. Na szczególną uwagę w dorobku naukowym Profesora zasługuje podręcznik *Historia państwa i prawa polskiego* (tom pierwszy), obejmujący okres Polski przedrozbiorowej, czyli lata 966–1795, w latach 2010–2015 trzykrotnie wznawiany.

Profesor Uruszczak znany jest również jako wydawca źródeł prawa, tak dawnych, jak i współczesnych; w ten sposób nawiązuje do znakomitej tradycji edytorskiej swoich wielkich poprzedników. Dawne źródła prawa, opracowywane wspólnie z szeregiem uczonych, wydaje w zakrojonym na lata cyklu publikacji *Volumina Constitutionum*, stanowiącym zbiór różnych ustaw sejmu staropolskiego. Opracował i wydał także wysoko cenioną wśród historyków – prawa, ale nie tylko – dwutomową *Księgę Czarną Złoczyńców Sądu Kryminalnego w Wiśniczu*, obejmującą lata 1629–1665 (Kraków 2004) oraz 1665–1785 (Kraków 2010). Również dawne prawo karne materialne i procesowe z właściwości sądów krakowskich stanowiło przedmiot jego badań i opracowań edytorskich (wspólnie z innymi), wydawanych w serii *Prawo miejskie Fontes Iuris Polonici*, m.in. *Księga kryminalna miasta Krakowa z lat 1589–1604* (2016) oraz *Księgi kryminalne miasta Krakowa z lat 1630–1633, 1679–1690* (2016). Prof. Uruszczak ma w swoim dorobku kilkadziesiąt publikacji popularyzujących historię dawnych instytucji sądowych (np. *Pitawal małopolski o cudzołóstwie z 2005 r.*). Należy zauważyć, że choć poważna część dorobku naukowego Profesora Uruszczaka przypada na okres końcowy Polski Ludowej, to jednak nie znajdziemy tu odesłań do modnych i wskazanych wówczas cytatów z ideologów marksizmu i leninizmu, przez co twórczość ta nie dezaktualizuje się, zajmując na stałe sobie należne miejsce w literaturze polskiej i światowej.

W dorobku Profesora Uruszczaka z zakresu prawa kościelnego i wyznaniowego oraz jego historii warto również zwrócić uwagę na dwutomowe dzieło poświęcone Dekretowi Gracjana i innym instytucjom Kościoła w średniowieczu; wydane w Wielkiej Brytanii w latach 1990–1991 (w serii „Variorum”) przyniosło autorowi rozgłos i uznanie w międzynarodowej kanonistyce (zob. dwie prace Adama Vetulaniego: *Sur Gratien et les Décrétales. Recueil d'études édité par Waclaw Uruszczak, Préface d'André Gouron*, Aldershot 1990 i *Institutions de l'Eglise et canonistes au Moyen Age. De Strasbourg à Cracovie. Recueil d'études édité par Waclaw Uruszczak. Préface Waclaw Uruszczak*, Aldershot 1991). Trwałe miejsce w literaturze

prawa wyznaniowego przyniosły Profesorowi publikacje, w których opowiadał się za przyjęciem i ratyfikacją przez Polskę w latach 90. konkordatu (m.in. *Konkordat nadziei. Refleksje o znaczeniu Konkordatu z 1993 r. dla Państwa Polskiego*, Kraków 1994), dzieła dotyczące wolności religijnej w Polsce oraz *Wybór źródeł z prawa wyznaniowego* (1997 i 2003).

Za nowatorskie należy uznać ustalenia naukowe Profesora w kwestii związku kultu św. Tomasza Becketa z szerzeniem się na ziemiach polskich w XII i XIII w. kultu biskupa krakowskiego św. Stanisława (zob. *Les répercussions de la mort de Thomas Becket en Pologne (XIIe-XIIIe siècles)* [*Echa śmierci Tomasza Becketa w Polsce XII-XIII w.*], [w:] *Thomas Becket et la France*, Paris 1975, s. 115-125). Równie ważne i powszechnie znane są badania Profesora Uruszczaaka średniowiecznej szkoły prawa rzymskiego w Reims i stosowaną tam procedurą rzymsko-kanoniczną (zob. *Albéric et l'enseignement du droit romain à Reims au XIIe siècle* [*Alberyk i nauczanie prawa rzymskiego w Reims w XII w.*], [w:] *Confluence des droits savants et des pratiques juridiques. Actes du colloque de Montpellier*, Milano 1979, s. 37-68).

Profesor Waćław Uruszczaak wielce zasłużył się dla mieszkańców Krakowa i południowej Polski w zakresie służby zdrowia; w latach 1994-1998 jako pełnomocnik rządu Wspólnoty Flamandzkiej nadzorował budowę Centrum Chorób Immunologicznych i Środowiskowych II Katedry Chorób Wewnętrznych Collegium Medicum UJ w Krakowie (ul. Skawińska 8). Profesor Uruszczaak to także współzałożyciel krakowskiego Stowarzyszenia im. Św. Ivo Hélyory Patrona Prawników (2004), członek Kapituły tegoż stowarzyszenia, współinicjator sprowadzenia z Bretanii relikwii św. Ivo Hélyory i zdeponowania ich w Kolegiacie Św. Anny w Krakowie (2010).

Jako wizytujący profesor prawa wykładał w ośrodkach naukowych na całym świecie – głównie we Francji (Angers, Bordeaux I, Limoges, Montpellier I, Poitiers, Paris IV), a także odbył staże naukowe w Belgii (Antwerpia) i Niemczech (Max-Planck-Institut für europäische Rechtsgeschichte we Frankfurcie nad Menem). W latach 1995-2016 wykładał w Instytucie Prawa Kanonicznego Papieskiej Akademii Teologicznej, a następnie na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, wreszcie – w Akademii Polonijnej w Częstochowie (2000-2004) oraz w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Tarnowie (od 2004 r.).

Uczestniczył w ponad 160 różnych konferencjach, sympozjach i zjazdach naukowych historycznoprawnych i prawa wyznaniowego – w tym ok. 40 poza granicami kraju.

Prywatnie: od 46 lat żonaty z Barbarą Kijowską, ojciec dwóch synów: Michała i Adama (zm. 2005) oraz córki Aleksandry; dziadek trójki wnucząt: Gabriela i Michała oraz Rozalii. Miłośnik sielskiego życia pod miastem.

*Wykaz referatów i głosów w dyskusji
na konferencjach, zjazdach oraz sympozjach naukowych w kraju i za granicą
prof. dra hab. Wacława Uruszczaka
(stan na dzień 30 czerwca 2018 r.)*

1. *Najdawniejszy zbiór systematyczny prawa polskiego z końca XV w.* (opublikowany drukiem wspólnie ze Stefanem K. Rzoncą), Wrocław, 22–23 IV 1967 r., ogólnopolskie seminarium historyczno-prawne zorganizowane przez Koło Naukowe Prawników Uniwersytetu Wrocławskiego.
2. *Pisma Pawła Włodkowica w najnowszych wydawnictwach* (wspólnie z Richardem Kubiakiem), Kraków, 23 II 1970 r., Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Krakowie, posiedzenie naukowe.
3. *Pisma Pawła Włodkowica w najnowszych wydawnictwach*, Łódź, 6 V 1970 r., Łódzkie Towarzystwo Naukowe. Komisja Historyczna, posiedzenie naukowe.
4. *O małopolskich przywilejach lokacyjnych*, Kraków, 27 III 1972 r., Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Krakowie, posiedzenie naukowe (dyskusja nad książką Stanisława Kurasia *Przywileje prawa niemieckiego dla miast i wsi małopolskich w XIII–XV w.*, Wrocław 1971).
5. Kołobrzeg, 1–3 IX 1972 r., Komisja Prawno-Historyczna przy Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwo Historycznego, konferencja historyków prawa, udział w dyskusji. Zob. *Sprawozdanie*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 1973, t. 25, z. 1, s. 257–258.
6. *Echa śmierci Tomasza Becketa w Polsce w XII i XIII w.*, Sedières (Francja), 19–24 VIII 1973 r., międzynarodowa konferencja historyczna „Thomas Becket i Francja”; referat oraz udział w dyskusji.
7. *Próba kodyfikacji prawa polskiego w okresie Odrodzenia „Korektura praw” z 1532 r.*, Karpacz, 23–25 V 1974 r., Komisja Prawno-Historyczna przy Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwo Historycznego, konferencja historyków prawa „Wielkie kodyfikacje”; referat oraz udział w dyskusji. Zob. *Sprawozdanie*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 1975, t. 27 z. 1, s. 206.
8. Kraków, 22 XI 1976 r., konferencja naukowa „Humanistyczne tradycje prawa karnego”, Instytut Prawa Karnego i Instytut Historyczno-Prawny Uniwersytetu Jagiellońskiego; głos w dyskusji.
9. *Alberic i nauczanie prawa rzymskiego w Reims w XII w.*, Montpellier, 12–14 XII 1977 r., kolokwium historyczno-prawne zorganizowane przez Institut d’Histoire des Ancien Pays de Droit Ecrit (Universite de Montpellier I), Istituto di Storia del Diritto Italiano (Universita degli Studi di Milano) oraz Max-Planck-Institut für Europäische Rechtsgeschichte (Frankfurt n. Menem); referat oraz udział w dyskusji.

10. *Sejm walny koronny za panowania Zygmunta I – procedura złożenia sejmku*, Kraków, 22 II 1978 r., sesja naukowa Zespołu do badań nad parlamentaryzmem staropolskim (kier. prof. dr hab. Juliusz Bardach), Instytut Historyczno-Prawny UJ; referat oraz udział w dyskusji. Zob. *Sprawozdanie*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 1978, t. 30, z. 2, s. 313.
11. *Ochrona posesoryjna w średniowiecznym prawie polskim* (opublikowany drukiem), Kraków, 9–12 X 1978 r., polsko-niemieckie seminarium historycznoprawne zorganizowane przez Instytut Historyczno-Prawny UJ oraz Max-Planck-Institut für Europäische Rechtsgeschichte z Frankfurtu n. Menem; referat oraz udział w dyskusji.
12. *Tradycje antyczne w kulturze politycznej w Polsce w XVI w.*, Popowo k. Warszawy, 3–7 XI 1978 r., Instytut Historii Prawa Uniwersytetu Warszawskiego, międzynarodowa konferencja historyków prawa; referat oraz udział w dyskusji. Zob. *Sprawozdanie*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 1980, t. 32, z. 2, s. 257.
13. *Kultura polityczna i prawna w sejmie polskim czasów odrodzenia* (opublikowany drukiem), Karpacz, 27–29 XI 1978 r., Komisja historii myśli społecznej i politycznej przy Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwa Historycznego, konferencja naukowa „Kultura polityczna”; referat oraz udział w dyskusji.
14. Bachotek, k. Torunia, 6–9 VI 1979 r., Komisja Prawno-Historyczna przy Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwa Historycznego, konferencja historyków prawa; głos w dyskusji. Zob. *Sprawozdanie*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 1980, t. 32, z. 2, s. 248.
15. Karpacz, 30–31 III 1980 r., sesja naukowa Komisji Prawno-Historycznej przy Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwa Historycznego oraz Zespołu do badań nad parlamentaryzmem staropolskim (kier. prof. dr hab. Juliusz Bardach); głos w dyskusji.
16. *Próby kodyfikacji prawa polskiego w XVI w.*, Besançon (Francja), 29 V – 1 VI 1980 r., międzynarodowa konferencja historyków prawa zorganizowana przez Société d’Histoire du Droit (Paryż) oraz Université de Besançon, referat oraz udział w dyskusji.
17. Berkeley (USA), 27 VII – 2 VIII 1980 r., szósty kongres średniowiecznego prawa kanonicznego zorganizowany przez University of Berkeley (Institut of Medieval Canon Law); udział w dyskusji.
18. *Znaczenie „Roczników” Jana Długosza dla badań historyczno-prawnych* (opublikowany drukiem), Kraków, 23–25 X 1980 r., międzynarodowe kolokwium „Jan Długosz, życie i twórczość (1415–1480)” zorganizowane przez Instytut Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego.
19. Nieborów, 5–7 XI 1981 r., sesja naukowa Zespołu do badań nad parlamentaryzmem staropolskim (kier. prof. dr hab. Juliusz Bardach), głos w dyskusji.

20. *Kodyfikacja prawa w Polsce w XVI w.*, Frankfurt n. Menem, 24 VI 1981 r., Max-Planck-Institut für Europäische Rechtsgeschichte.
21. *Procedura obrad w sejmie polskim XVI w.* (referat w jęz. francuskim, opublikowany drukiem), Perugia (Włochy), 16–20 IX 1982 r., międzynarodowa konferencja historyków parlamentaryzmu zorganizowana przez Commission Internationale pour l'Histoire des Assemblies d'États et des Institutions Représentatives et Parlementaires oraz Università degli Studi di Perugia; referat oraz udział w dyskusji.
22. Nancy (Francja), 22–25 IX 1982 r., międzynarodowa konferencja historyków prawa „Chartes de libertés” zorganizowana przez Société d'Histoire du Droit de Paris oraz Université de Nancy; udział w dyskusji.
23. *Les tentatives de la reine Christine de Suede pour etre elue reine de Pologne* (opublikowany drukiem), Montpellier (Francja), 7 III 1983 r., posiedzenie Académie des Sciences et Lettres de Montpellier. Zob. „Bulletin de l'Académie des Sciences et Lettres de Montpellier” 1983, t. 14, s. 59.
24. Czarny Potok k. Krynicy, 16–18 IX 1983 r., ogólnopolska konferencja historyków prawa zorganizowana przez Instytut Historyczno-Prawny Uniwersytetu Jagiellońskiego; głos w dyskusji. Zob. *Sprawozdanie*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 1984, t. 36, z. 1, s. 270.
25. *La typologie des codes de droit parus en Pologne a l'époque de la Renaissance*, Limoges (Francja), 16–17 V 1984 r., konferencja historyczno-prawna „Le droit à l'état naissant” zorganizowana przez Université de Limoges (Institut de l'Anthropologie Juridique); referat oraz udział w dyskusji.
26. *Discussion de deux savants français sur la formation du mariage en droit canonique au XII s.* (opublikowany drukiem), Bastia – Corté (Francja), 4–6 IV 1984 r., międzynarodowa konferencja historyczno-prawna w Bastia i Corte zorganizowana przez Société d'Histoire du Droit et des Institutions des Anciens Pays de Droit Ecrit; referat oraz udział w dyskusji.
27. *Les juges délégués du pape et la procédure Romano-canonique en XIIe siècle* (opublikowany drukiem), Amsterdam (Holandia), 22–26 V 1984 r., międzynarodowa konferencja historyczno-prawna zorganizowana przez Société d'Histoire du Droit de Paris oraz Uniwersytet w Amsterdamie; referat oraz udział w dyskusji.
28. *Zwyczaj i prawo zwyczajowe w Polsce w XVI i XVII w.* (referat w jęz. francuskim), Bruksela (Belgia), 1–5 X 1984 r., międzynarodowa konferencja historyczno-prawna w Brukseli na temat prawa zwyczajowego zorganizowana przez Société Jean Bodin pour l'histoire comparative des institutions oraz Université Libre de Bruxelles; referat oraz udział w dyskusji.

29. *Osobowość prawna państwa średniowiecznego i jej praktyczne zastosowanie w państwach Europy Środkowej (XIV–XV w.)* (referat w jęz. francuskim), Lloret de Mar (Hiszpania), 24–26 X 1985 r., międzynarodowe sympozjum „Renaissance du pouvoir législatif et la genèse de l’Etat” zorganizowane przez Université de Montpellier I (Institut d’Histoire des Anciens Pays de Droit Ecrit); referat oraz udział w dyskusji.
30. *Stanisław Kutrzeba (1876–1946). Człowiek i dzieło*, Kraków, 28 I 1986 r., odczyt okolicznościowy wygłoszony na uroczystym posiedzeniu Komisji Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk. Oddział w Krakowie oraz Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego dla uczczenia 40-lecia śmierci prof. Stanisława Kutrzeby; publikacja streszczenia.
31. *Ostatnie dziesięć lat „Czasopisma Prawno-Historycznego”. Uwagi krytyczne i postulaty* (wspólnie z prof. dr hab. H. Izdebskim, opublikowany drukiem), Popowo k. Serocka, 30 V – 2 VI 1986 r., konferencja historyczno-prawna „Rządy prawa w perspektywie historycznej” zorganizowana przez Instytut Historii Prawa Uniwersytetu Warszawskiego i Komisje Historyczno-Prawna Polskiego Towarzystwa Historycznego; referat oraz udział w dyskusji.
32. *Środki działań politycznych w Polsce ostatnich Jagiellonów (1506–1572)* (opublikowany drukiem), Florencja (Włochy), 20–27 IX 1986 r., Międzynarodowy zjazd historyków parlamentaryzmu we Florencji, zorganizowany przez Commission Internationale pour l’Histoire des Assemblées d’États oraz Università degli Studi di Firenze; referat oraz udział w dyskusji.
33. *Corona Regni. Rozwój koncepcji osobowości prawnej państwa i jej związek z ustawodawstwem w Królestwach Węgier, Czech i Polski w XIII–XV w.* (referat w jęz. francuskim), Lloret de Mar (Hiszpania), 4–6 X 1986 r., międzynarodowe sympozjum „Renaissance du pouvoir législatif et la genèse de l’État” zorganizowane przez Université de Montpellier I (Institut d’Histoire des Anciens Pays de Droit Ecrit); referat oraz udział w dyskusji.
34. *L’héritage idéologique de la République Romaine dans la culture politique de la Pologne à l’époque de la Renaissance*, Rzym, Kapitol (Włochy), 21–23 IV 1987 r., międzynarodowe seminarium historyczno-prawne „Da Roma alla Terra Roma” zorganizowane przez Uniwersytet Rzymski „La Sapienza”; referat oraz udział w dyskusji.
35. *Sostanza della rappresentanza parlamentare e sua evoluzione nella Polonia dei secoli XV–XVI*, Perugia (Włochy), 30 IV 1987 r., Università degli Studi di Perugia, Dipartimento di Scienze Storiche; referat przeznaczony dla studentów nauk politycznych w ramach kursu historii doktryn politycznych. W Perugii prof. Uruszczak przebywał w dniach 25 IV – 1 V 1987 r., w ramach tzw. misji profesorskiej.

36. *Europejskie kodyfikacje prawa w XVI w.*, Nieborów, 3–6 X 1988 r., konferencja historyczno-prawna poświęcona 400-leciu III Statutu Wielkiego Księstwa Litewskiego zorganizowana przez Instytut Historii Prawa Uniwersytetu Warszawskiego i Instytut Historii PAN; referat oraz udział w dyskusji.
37. *The significance of the English Glorious Revolution of 1688 for Poland and Poles in XVIIth and XVIIIth century*, Durham (Wielka Brytania), 25 VII – 2 VIII 1988 r., międzynarodowa konferencja naukowa z okazji 300-lecia angielskiej Chwalebnej rewolucji zorganizowana przez Commission Internationale pour l'Histoire des Assemblées d'États i University of Durham; referat oraz udział w dyskusji.
38. *Procès judiciaire polonais du XIVE au XVIe siècle*, Perugia (Włochy), 29 III – 2 IV 1989 r., międzynarodowe sympozjum naukowe „Rozwój procedury sądowej w średniowiecznej i nowożytnej Europie” zorganizowane przez Uniwersytet w Perugii; referat oraz udział w dyskusji. Zob. *Sprawozdanie*, „Państwo i Prawo” 1989, R. XLIV, nr 11, s. 145–146.
39. *Le Code Civil et les autres codes francais a la Republique de Cracovie (1815 à 1846)*, Paryż (Francja), 18–22 IX 1989 r., międzynarodowa konferencja „Rewolucja a prawo” zorganizowana przez Université Paris V (Faculté de Droit) oraz Commission Internationale pour l'Histoire des Assemblées d'États, Institutions Parlementaires et Représentatives.
40. *Le Code Civil de Napoleon et son application en Pologne au XIXe s.* (wykład), Bordeaux (Francja), 27 III 1990 r., Université Bordeaux I (Faculté de Droit et des Sciences Sociales).
41. *Les tentatives de Christine, reine de Suède d'être élue la reine de la Pologne en 1668 et 1669 d'après les lettres du père Antoine Hacki*, San Sebastian (Hiszpania), 29 V – 3 VI 1990 r., międzynarodowa konferencja historyków prawa (Journées Internationales d'Histoire du Droit) zorganizowana przez Société d'Histoire du Droit w Paryżu oraz Uniwersytet w San Sebastian; referat oraz udział w dyskusji.
42. *Le principe de la superiorité de la loi en Pologne au XVIe siècle*, Ottawa (Kanada), 17–25 IX 1990 r., międzynarodowa konferencja historyków myśli politycznej i instytucji politycznych XVI w. „Aequalitas. Aequitas et Auctoritas” zorganizowana przez Université d'Ottawa (Département de la Philosophie); referat oraz udział w dyskusji.
43. *Recepcja prawa rzymskiego w średniowiecznej i nowożytnej Polsce*, Anvers (Antwerpia, Belgia), 21 III 1991 r., Université St. Ignace Anvers.
44. *Les traditions constitutionnelles de la Pologne du XVIIIe au XXe siècle*, Louvain (Leuven, Belgia), 24 IV 1991 r., konferencja w Université Catholique de Louvain.

45. *L'impacte de l'ars rhetorica médiéval sur la législation polonaise au Moyen Age (Wpływ ars rhetorica na ustawodawstwo polskie doby średniowiecza)*, Lejda (Leiden, Holandia), 4 IV 1991 r., seminarium historyczno-prawne na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Leiden.
46. *Instruments juridiques du pouvoir dans le Royaume de Pologne du XIVe au XVIe siècles*, Lizbona (Portugalia), 8–11 IV 1992 r., kongres „The origins of the modern state in Europe 13th to 18th centuries” zorganizowany przez European Science Foundation.
47. *Stan badań nad polskim parlamentaryzmem XVI w.*, Warszawa, 7 V 1992 r., sesja historyczno-prawna zorganizowana przez Instytut Historii Prawa Uniwersytetu Warszawskiego.
48. *Sejm walny koronny „Złotego Wieku”*, Piotrków Trybunalski – Sulejów, 6–8 V 1993 r., konferencja naukowa „500-lecie polskiego parlamentaryzmu”.
49. *État de Pologne vu par Gottfried Wilhelm Leibniz*, Anvers (Antwerpia, Belgia), 27–30 V 1994 r., międzynarodowa konferencja historyków prawa (Journées Internationales d'Histoire du Droit) zorganizowana przez Société d'Histoire du Droit w Paryżu oraz Université St. Ignace Anvers (UFSIA).
50. *Die gesellschaftlich-politische Rolle des Monarchen im Konigreich Polen an der Wende des Mittelalters zur Neuzeit (1447–1572)*, Szczyrzyc, 25–28 X 1993 r., sympozjum mieszanej komisji historyków polskich i austriackich.
51. *Konkordat nadziei. Refleksje o znaczeniu Konkordatu z 1993 r. dla Państwa Polskiego*, Kraków, 19 V 1994 r., Papieska Akademia Teologiczna.
52. *Między partykularyzmem a unifikacją. Prawo polskie ziemskie w XV–XVI wieku*, Gdańsk, 19–21 IX 1994 r., XV Powszechny Zjazd Historyków Polskich.
53. *The Crown and the Sejm in Poland under the rule of the last Jagellonian Kings (1506–1572)*, Warszawa, 11–12 IX 1995 r., sesja polsko-brytyjska „The roots of Parliament. Polish and British parliamentary traditions from the 15th to the 17th centuries” zorganizowana przez Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego i Polski Komitet UNESCO w Warszawie.
54. *Prawo francuskie w Rzeczpospolitej Krakowskiej (1815–1846)*, Kraków, 20 VI 1995 r., zebranie naukowe na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w związku z wręczeniem księgi pamiątkowej poświęconej pamięci prof. Wojciecha Marii Bartła.
55. *Statuty Kazimierza Wielkiego źródłem prawa polskiego*, Kielce, 26 X 1996 r., sympozjum naukowe ku czci 650-lecia Statutów Kazimierza Wielkiego.
56. *Ustawodawstwo synodów legackich i prowincjonalnych Kościoła polskiego w XIII–XIV wieku*, Gdańsk, 21–24 IX 1997 r., Ogólnopolski Zjazd Katedr Historyczno-Prawnych w Gdańsku „Dzieje prawa i jego nauki”; referat oraz przewodnictwo w sesji przedpołudniowej w dniu 23 IX 1997 r.

57. *Das Privileg im alte Konigreich Polen*, Frankfurt nad Menem (Niemcy), 3–5 III 1998 r., międzynarodowe sympozjum „Das Privileg im europäischen Vergleich” zorganizowane przez Max-Planck-Institut für europäische Rechtsgeschichte.
58. *Konkordat z 1993 roku ważnym etapem w stosunkach Polski ze Stolicą Apostolską*, Kraków, 13 III 1998 r., Sympozjum o Konkordacie zorganizowane przez Instytut Prawa Kanonicznego przy Wydziale Teologicznym PAT w Krakowie.
59. Mielno-Unieście, 20–23 IX 1998 r., Ogólnopolski Zjazd Katedr Historyczno-Prawnych „Dzieje wymiaru sprawiedliwości”; przewodnictwo sesji, udział w dyskusji.
60. *Adam Vetulani (1901–1976) – historyk prawa kanonicznego*, Kraków, 20 X 1998 r., posiedzenie Towarzystwa Naukowego „Disputationes” w Sali Senackiej Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego.
61. *Adam Vetulani (1901–1976) – historyk prawa kanonicznego*, Kraków, 23 XI 1998 r., posiedzenie Polskiej Akademii Umiejętności (Komisja Prawnicza).
62. *Wkład kościoła wrocławskiego w rozwój średniowiecznego prawa kanonicznego*, Wrocław, 15–18 IX 1999 r., XVI Powszechny Zjazd Historyków Polskich zorganizowany przez Polskie Towarzystwo Historyczne i Uniwersytet Wrocławski.
63. *Zadania i perspektywy historii prawa na przełomie tysiącleci*, Łódź, 17 I 2000 r., Wydział Prawa Uniwersytetu Łódzkiego, konferencja poświęcona dorobkowi i perspektywom historii państwa i prawa (jubileusz prof. Zygryda Rymaszewskiego).
64. *Laudacja* (opublikowana drukiem), Kraków, 26 V 2000 r., Collegium Maius (Uniwersytet Jagielloński), jubileusz 45-lecia pracy naukowej prof. Ludwika Łysiaka.
65. *La torture judiciaire à la lumière du Liber maleficorum Visniciae du XVIIe siècle*, Montpellier (Francja), 15–17 VI 2000 r., sympozjum międzynarodowe „La torture judiciaire”.
66. *Typologia ustroju państwa w historiografii polskiej XIX i XX w.*, Ustroń, 17–20 IX 2000 r., Ogólnopolska Konferencja Historyków Prawa „Przez tysiąclecia: państwo – prawo – jednostka”.
67. *Statuty Kazimierza Wielkiego źródłem prawa polskiego*, Kraków, 9 IV 2001 r., Polska Akademia Umiejętności Komisja Nauk Prawnych.
68. *La procédure d’inquisition dans la lumière du Liber maleficorum Visnicensis du XVIIe siècle*, Tours (Francja), 2–7 VII 2001 r., Centre des Études Supérieures sur la Renaissance – Université François Rabelais w Tours.
69. *Adam Vetulani – badacz dziejów Kościoła i prawa kanonicznego*, Kraków, 16 XI 2001 r., Polska Akademia Umiejętności, sesja naukowa z okazji 100-lecia urodzin prof. Adama Vetulaniego (1901–1976).

70. *Dziedzictwo prawne XX wieku oczami historyka prawa. Prawo obce, własne, prawe i haniebne*, Kraków, 26 XI 2001 r., Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego, Jubileusz 150-lecia Towarzystwa Biblioteki Słuchaczy Prawa.
71. *Tradycja w polskiej historii prawa*, Kraków, 5 XII 2001 r., sesja Komisji Naukoznawstwa PAN „Tradycja w nauce”.
72. *O periodyzacji historii ustroju dawnej Polski*, Toruń, 14 XII 2001 r., Instytut Historii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, konferencja naukowa „Ustrój Polski i jej parlamentaryzm na tle europejskim”.
73. *Ustrojowy kształt monarchii Jagiellonów w Polsce*, Jadwisin, 26–27 IV 2002 r., konferencja Instytutu Dziedzictwa Narodowego „Politea Polaków”.
74. Poznań, 12 VI 2002 r., Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Adama Mickiewicza, konferencja poświęcona życiu i twórczości prof. Bogdana Lesińskiego; głos w dyskusji.
75. Augustów, 16–17 IX 2002 r., Ogólnopolski Zjazd Katedr Historyczno-Prawnych „Wielokulturowość polskiego pogranicza: ludzie, idee, prawo”; przewodnictwo obrad w dniu 17 IX 2002 r. (sekcja III: XVIII–XIX w.) oraz udział w dyskusjach plenarnych.
76. *Artis boni et aequi servitor. Wojciech Maria Bartel, historyk prawa polskiego, angielskiego i kościelnego*, Kraków, 15 XI 2002 r., sesja naukowa Polskiej Akademii Umiejętności poświęcona pamięci prof. Wojciecha Marii Bartla.
77. Częstochowa, 27 I 2003 r., Akademia Polonijna, sesja naukowa „Chrześcijaństwo a europejskie prawo konstytucyjne”; udział w dyskusji.
78. *Kazimierz Wielki – twórca nowoczesnego prawa polskiego* (wspólnie z prof. Anną Sucheni-Grabowską), Warszawa, 20 II 2003 r., Zamek Królewski.
79. *Władysław Jagiełło – budowniczy jednolitego Królestwa Polskiego* (wspólnie z prof. Anną Sucheni-Grabowską), Warszawa, 27 II 2003 r., Zamek Królewski.
80. *La législation de la Diète Générale du Royaume de Pologne à l'époque des derniers Jagellons*, Barcelona (Hiszpania), 3–6 IX 2003 r., 53. Konferencja Międzynarodowej Komisji Historyków Instytucji Parlamentarnych i Reprezentacyjnych (International Commission for the History of Representative and Parliamentary Institutions); referat oraz udział w dyskusji.
81. Warszawa, 15 IX 2003 r., Wyższa Szkoła im. Koźmińskiego, konferencja historyków prawa; udział w dyskusji na temat miejsca dyscyplin historyczno-prawnych w kształceniu prawnika.
82. *Le role du droit bysantin de Justinien (Corpus iuris civilis) dans la culture politique et juridique en Pologne du Moyen Age aux Temps Modernes*, Ateny (Grecja), 28–29 XI 2003 r., European Public Law Center, konferencja „Bizancjum a kształtowanie się współczesnych państw europejskich”.

83. *Oswald Balzer historyk prawa polskiego i historyk*, Kraków, 15 XII 2003 r., posiedzenie Komisji Prawniczej Polskiej Akademii Umiejętności.
84. *Znaczenie historii prawa dla współczesnego prawa cywilnego*, Kraków, 6–7 V 2004 r., konferencja naukowa „Korzenie i tradycje współczesnego prawa cywilnego w zjednoczonej Europie” zorganizowana przez Towarzystwo Biblioteki Słuchaczy Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego; otwarcie obrad, referat wprowadzający oraz głos w dyskusji (7 V 2004 r.).
85. *Św. Iwo z Bretanii, patron prawników* (odczyt publiczny), Kraków, 19 V 2004 r., Święto Prawnika zorganizowane przez stowarzyszenie *in statu formandi* „Ars Legis im. Św. Iwo Hélorzy” w kościele św. Anny.
86. *Sejm walny koronny w czasach Jagiellonów* (referat w jęz. francuskim), Praga (Czechy), 7–10 IX 2004 r., 54. Międzynarodowa Konferencja Historyków Parlamentaryzmu (International Commission for the History of Representative and Parliamentary Institutions).
87. *Swoistość systemów prawno-ustrojowych Europy Środkowej*, Kraków, 15–18 IX 2004 r., XVII Powszechny Zjazd Historyków Polskich „Tradycja a nowoczesność – tożsamość”; członek Komitetu Organizacyjnego, organizator (wraz z dr hab. Dorotą Malec) sympozjum „Rządy prawa w przeszłości dalszej i bliższej”; referat na sesji plenarnej.
88. *Polska nauka prawa w czasach Jana Długosza*, Kłobuck, 23 IX 2004 r., Dni Długoszowe zorganizowane przez Urząd Gminy Kłobuck.
89. Szczecin, 23–26 IX 2004 r., Konferencja Polskich Historyków Państwa i Prawa „Podstawy materialne państwa do XX w.”; udział w dyskusji.
90. Kraków, 15–16 X 2004 r., konferencja naukowa zorganizowana przez Komitet Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk i Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego „200 lat kodyfikacji napoleońskich”; udział w dyskusji.
91. *Prawo pospolite, dobro wspólne, Rzeczpospolita w Polsce XV i XV w.*, Warszawa, 21 X 2004 r., odczyt na zaproszenie Dyrekcji Zamku Królewskiego.
92. *Systemy ustrojowe państw Europy Środkowej* (seria wykładów gościnnych), Paryż (Francja), 3–28 II 2005 r., Université Paris 5 René Descartes, Faculté de Droit.
93. *Monarchia Jagiellonów państwem konstytucyjnym*, Nowy Sącz, 16 IV 2005 r.; konferencja naukowa „I Rzeczpospolita w najnowszej historiografii” zorganizowana przez Wyższą Szkołę Biznesu.
94. *In Polonia lex est rex. 500-lecie Konstytucji Sejmu Walnego w Radomiu o stanowieniu ustaw przez sejm i o obowiązkowej promulgacji*, Warszawa, 3 V 2005 r., wykład dla Trybunału Konstytucyjnego.
95. *Św. Iwo Hélorzy z Bretanii, patron prawników*, Kraków, 19 V 2005 r., sympozjum „Etyka w zawodzie prawnika” zorganizowane przez stowarzyszenie „Ars Legis im. Św. Iwo Hélorzy”.

96. *Sejm walny wszystkich państw naszych. Konstytucja Nihil novi i sejm w Radomiu w 1505 roku* (wykład), Radom, 24 V 2005 r., uroczystość 500-lecia konstytucji sejmku radomskiego Nihil novi, zorganizowana przez Urząd Miasta Radomia.
97. Kraków, 30 V 2005 r., sympozjum „Troska prawodawcy kościelnego o szacunek dla Eucharystii”, Instytut Prawa Kanonicznego Papieskiej Akademii Teologicznej; udział w dyskusji.
98. *Sejm w Radomiu i konstytucja Nihil Novi z 1505 r.* (referat w jęz. angielskim), Kraków, 5–8 IX 2005 r.; Uniwersytet Jagielloński, 56. Konferencja Międzynarodowej Komisji Historii Instytucji Reprezentatywnych i Parlamentarnych (ICHRPI) „Podział władzy i parlamentaryzm w przeszłości i współcześnie. Prawo, doktryna, praktyka. 500. rocznica uchwalenia przez Sejm Rzeczypospolitej Polsko-Litewskiej Konstytucji Nihil Novi, Radom 1505”.
99. Tychy, 22 XI 2005 r., konferencja poświęcona 40-leciu pracy naukowej prof. zw. dr. hab. Adama Lityńskiego „Między I a III Rzeczpospolitą. Kształtowanie Europejskiej Kultury Prawnej” zorganizowana przez Katedrę Administracji Wyższej Szkoły Zarządzania i Nauk Społecznych; udział w dyskusji.
100. *Konstytucja Nihil Novi i jej znaczenie*, Warszawa, 2 XII 2005 r., Ogólnopolska Konferencja w związku z 500-leciem uchwalenia konstytucji Nihil novi, zorganizowana przez Katedrę Historii Prawa Wydziału Prawa Wyższej Szkoły Handlu i Prawa im. Ryszarda Łazarskiego; referat i udział w dyskusji.
101. *Funkcje publiczne Kościoła katolickiego w perspektywie historycznej*, Kazimierz Dolny, 16–18 V 2006 r., Ogólnopolskie Sympozjum „Funkcje publiczne związków wyznaniowych” i III Zjazd Katedr i Wykładowców Prawa Wyznaniowego zorganizowane przez Katolicki Uniwersytet Lubelski; referat oraz przewodnictwo w sesji IV („Małżeństwo w formie wyznaniowej”) w dniu 18 V 2006 r.
102. Kraków, 8 VI 2006 r., konferencja naukowa i wystawa dokumentów „Konkordaty zawarte między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską” w Krakowskiej Szkole Wyższej im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego; udział w dyskusji i przewodnictwo sesji.
103. *Rola Kościoła w rozwoju parlamentaryzmu w średniowiecznej Polsce*, Lublin, 23–25 IX 2006 r., Zjazd Historyków Państwa i Prawa „Cuius regio eius religio?”, zorganizowany przez Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II; referat, udział w dyskusji i przewodnictwo sesji.
104. Warszawa, 23–24 X 2006 r., konferencja zorganizowana przez Muzeum Historii Polski „Polska na tle Europy XVI–XVII w.”, Sala Darczyńców Biblioteki Narodowej w Warszawie; głos w dyskusji.
105. *Recepcja prawa kanonicznego w obowiązującym prawie polskim*, Kraków, 23 XI 2006 r., sympozjum zorganizowane przez Instytut Prawa Kanonicznego Papieskiej Akademii Teologicznej.

106. *Tradycje państwa prawa w Rzeczypospolitej* (wykład), Warszawa, 25 I 2007 r., uroczystości w Trybunale Konstytucyjnym z okazji zamknięcia obchodów Roku Jana Łaskiego – Prymasa Polski i Kanclerza Wielkiego Koronnego (ustanowionego uchwałą Sejmu RP z dnia 16 XII 2005 r.); w uroczystości uczestniczył Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej – Lech Kaczyński, Marszałkowie Sejmu i Senatu RP – Marek Jurek i Bogdan Borusewicz, Prezes Rady Ministrów – Jarosław Kaczyński, Prezes Trybunału Konstytucyjnego – Jerzy Stępień, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego – Janusz Trzcziński i inni.
107. *Ustawodawstwo sejmowe w sprawach Żydów z lat 1496–1572*, Opole, 21 IX 2007 r., Instytut Historii Uniwersytetu Opolskiego, konferencja „Rzeczpospolita Wielu Wyznań”.
108. Kraków, 15 XI 2007 r., symposium „Małżeństwo wobec wyzwań współczesności w XXV-lecie promulgacji Kodeksu Prawa Kanonicznego”, zorganizowane przez Instytut Prawa Kanonicznego Papieskiej Akademii Teologicznej; głos w dyskusji.
109. Kraków, 11–13 III 2008 r., konferencja „*Culpa et poena* – z dziejów prawa karnego” zorganizowana przez Towarzystwo Biblioteki Słuchaczy Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Sekcję Historii Państwa i Prawa oraz Sekcję Prawa Rzymskiego; otwarcie konferencji oraz udział w dyskusji.
110. Piotrków Trybunalski, 10–11 IV 2008 r., sesja naukowa Instytutu do Badań nad Parlamentaryzmem; udział w dyskusji.
111. *Zasady ustrojowe I Rzeczypospolitej a Trybunał Koronny* (wykład), Lublin, 8–9 V 2008 r., sesja Trybunału Konstytucyjnego RP z okazji 430-lecia utworzenia Trybunału Koronnego; wykład oraz udział w panelu dyskusyjnym.
112. *Zasady ustroju społecznego Rzeczypospolitej Obojga Narodów a Trybunał Koronny*, Lublin, 16 V 2008 r., Katolicki Uniwersytet Lubelski, sesja z okazji 430. rocznicy utworzenia Trybunału Koronnego.
113. *Zasady ustrojowe dawnej Polski*, Kliczków, 18–21 IX 2008 r., XXII Ogólnopolski Zjazd Historyków Państwa i Prawa „Społeczeństwo a władza. Ustrój, prawo, idee” zorganizowany przez Instytut Historii Państwa i Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego.
114. Kamień Śląski, 19–21 V 2009 r., VI Ogólnopolskie Symposium Prawa Wyznaniowego „Od tymczasowości do stabilizacji. Zmiany w polskim prawie wyznaniowym na przestrzeni lat 1989–2009” zorganizowane przez Uniwersytet Opolski; głos w dyskusji oraz udział w Walnym Zgromadzeniu Członków PTPW (19 V 2009 r.).
115. Katowice, 18 III 2010 r., konferencja naukowa „Państwo, prawo, społeczeństwo w dziejach Europy Środkowej”, połączona z wręczeniem książki jubileuszowej

- dedykowanej prof. Józefowi Ciągwie w 70. rocznicę urodzin, zorganizowana przez Katedrę Historii Prawa Uniwersytetu Śląskiego w dawnej siedzibie Sejmu Śląskiego; udział w dyskusji.
116. Kraków, UJ, 16 IV 2010 r., uroczystość 40-lecia pracy naukowej prof. Waława Uruszczaka połączona z wręczeniem książki jubileuszowej *Vetera Novis Augere. Studia i prace dedykowane Profesorowi Waławowi Uruszczakowi*, t. I–II, pod red. Stanisława Grodzkiego, Doroty Malec, Anny Karabowicz, Marka Stusa, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010, ss. 1262.
 117. *Laudacja*, Pszczyna, 27 V 2010 r., Muzeum Zamkowe (Sala Lustrzana), uroczystość wręczenia książki jubileuszowej *O prawie i jego dziejach książki dwie. Studia ofiarowane Profesorowi Adamowi Lityńskiemu w czterdziestopięciolecie pracy naukowej i siedemdziesięciolecie urodzin*.
 118. Warszawa-Zegrze, 17–19 IX 2010 r., XXIII Ogólnopolski Zjazd Historyków Państwa i Prawa „Prawo na przełomie epok” zorganizowany przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego; udział w dyskusji oraz przewodnictwo sesji plenarnej.
 119. *La contribution d'André Gouron à l'histoire de l'Université de Cracovie*, Montpellier (Francja), 24 IX 2010 r., Université de Montpellier I – Faculté de Droit, międzynarodowa sesja naukowa „Journée d'étude à la mémoire du Doyen André Gouron”.
 120. Kraków, 11 IV 2011 r., Uniwersytet Jagielloński, Aula Collegium Maius, Laudacja prof. Stanisława Grodzkiego na otwartym posiedzeniu Senatu UJ z okazji odnowienia doktoratu po pięćdziesięciu latach.
 121. *Wkład średniowiecznego prawa kanonicznego w rozwój ochrony posiadania* (wykład inauguracyjny), Kraków, 6 V 2011 r., Uniwersytet Jagielloński, Aula Collegium Novum, konferencja „*Possessio ac iura in re*. Z dziejów prawa rzeczowego”.
 122. Konstancin-Jeziorna, 18–19 V 2011 r., VIII Ogólnopolskie Sympozjum Prawa Wyznaniowego „Finansowanie kościołów i innych związków wyznaniowych”, połączone ze Zjazdem Katedr i Wykładowców Prawa Wyznaniowego, zorganizowanym przez Uniwersytet im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego; głos w dyskusji, przewodnictwo na sesji plenarnej oraz udział w Walnym Zgromadzeniu Członków PTPW (18 V 2011 r.).
 123. Warszawa, 13 VI 2011 r., Instytut Historii Prawa na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, dyskusja nad podręcznikiem akademickim prof. Waława Uruszczaka; głos w dyskusji.
 124. *Ustawy okołokonstytucyjne Sejmu Wielkiego (1788–1792)*, Kraków, 16 I 2012 r., I Sympozjum Historyków Państwa i Prawa Polskiego zorganizowane przez

- Katedrę Historii Prawa Polskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego; referat oraz udział w dyskusji.
125. Kraków, 17–19 V 2012 r., IX Ogólnopolska Konferencja Prawa Wyznaniowego „Kościoły i inne związki wyznaniowe w służbie dobru wspólnemu”, połączona ze Zjazdem Katedr i Wykładowców Prawa Wyznaniowego; organizator, przemówienie otwierające i zamykające wydarzenie; udział w dyskusji.
 126. Kraków, 4 XII 2012 r., Uniwersytet Jagielloński, wspomnienia i prezentacja *Księgi pamiątkowej dedykowanej doktorowi Andrzejowi Kremerowi*, pod redakcją Franciszka Longchamp de Bériera, Ryszarda Sarkowicza i Macieja Szpunara.
 127. *Considerations sur le gouvernement de Pologne de Jean-Jacques Rousseau* (wykład), Paryż, 16 IV 2013 r., Université Paris 5 René Descartes, Faculté de Droit, Institut d’Histoire du Droit.
 128. Myczków-Polańczyk, 23–25 IV 2013 r., X Ogólnopolskie Sympozjum Prawa Wyznaniowego „Polityka wyznaniowa a prawo III Rzeczypospolitej” połączone ze Zjazdem Katedr, Zakładów i Wykładowców Prawa Wyznaniowego; przewodnictwo sesji, udział w dyskusji.
 129. Kraków, 25 VI 2013 r., Uniwersytet Jagielloński, Collegium Maius, międzynarodowe sympozjum „The edition of legal-historical sources. Doctrines-State-Law” zorganizowane przez Katedrę Historii Prawa Polskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego; organizacja i przewodnictwo obradom.
 130. Katowice, 19 IX 2013 r., II konferencja historyków państwa i prawa polskiego zorganizowana przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego; udział w dyskusji.
 131. Kraków, 20 IX 2013 r., Polska Akademia Umiejętności, Mała Aula PAU, udział w panelu dyskusyjnym „Unia horodelska w 1413”.
 132. Kraków, 14 XI 2013 r., Instytut Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, sympozjum „Czy polski Konkordat faworyzuje Kościół katolicki?”; udział w dyskusji.
 133. *Antyteza wolności religijnej cuius regio eius religio* (wykład inauguracyjny), Kraków, 14–15 XII 2013 r., VIII międzynarodowa konferencja naukowa „*Cuius regio eius religio* – z dziejów relacji państwo – Kościół” zorganizowana przez Koło Naukowe Historii Państwa i Prawa TBSP, Katedrę Historii Państwa i Prawa Polskiego oraz Zakład Prawa Kościelnego i Wyznaniowego Uniwersytetu Jagiellońskiego.
 134. *Z doświadczeń biegłego historyka prawa przed sądem*, Łódź, 28 II 2014 r., Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego, konferencja naukowo-szkoleniowa „Wpływ dawnego prawa na wymiar sprawiedliwości dnia dzisiejszego” połączona z obchodami jubileuszu prof. Zygryda Rymaszewskiego.

135. Lublin, 14–17 V 2014 r., XI Ogólnopolskie Sympozjum Prawa Wyznaniowego „Aktualne problemy wolności myśli, sumienia i wyznania” połączone ze Zjazdem Katedr, Zakładów i Wykładowców Prawa Wyznaniowego, zorganizowane przez Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II; przewodnictwo sesji plenarnej oraz udział w dyskusji.
136. *Państwo świeckie czy neutralne światopoglądowo* (wykład), Kraków, 19 V 2014 r., seminarium naukowe zorganizowane przez Stowarzyszenie „Ars legis im. św. Iwo Héłory, patrona prawników” w Collegium Maius (Uniwersytet Jagielloński).
137. *Powstanie uniwersytetu w Krakowie w 1364 roku*, Kraków-Przegorzały, 22–25 IX 2014 r., XXV Ogólnopolski Zjazd Historyków Państwa i Prawa zorganizowany przez Katedrę Historii Prawa Polskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego; organizacja (przewodniczący Komitetu Organizacyjnego) i referat na sesji plenarnej.
138. Ustroń, 27–28 XI 2014, konferencja naukowa „Wokół wolnych elekcji w państwie polsko-litewskim XVI–XVIII w. O znaczeniu idei wyboru – między teorią a praktyką. 250-rocznica ostatniej wolnej elekcji w Rzeczypospolitej” zorganizowana przez Instytut Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego oraz Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego; udział w dyskusjach.
139. *Bolesław Ulanowski, historyk prawa, sekretarz generalny PAU*, Kraków, 19 XII 2014 r., Polska Akademia Umiejętności, zebranie Wydziału II PAN; referat i udział w dyskusji.
140. Kraków, 27 I 2015 r., Uniwersytet Jagielloński, Wydział Prawa i Administracji, jubileusz 70. urodzin i 45-lecia pracy naukowej prof. Kazimierza Barana połączony z prezentacją numeru „Krakowskich Studiów z Historii Państwa i Prawa”, dedykowanego jubilatowi; uczestnik.
141. Kraków, 5 III 2015 r., Collegium Maius (Uniwersytet Jagielloński), odnowienie doktoratu prof. Janusza Sondla po pięćdziesięciu latach od jego obrony; uczestnik.
142. Kraków, 6 V 2015 r., Collegium Maius (Uniwersytet Jagielloński), prezentacja publikacji „Profesorowie Wydziału Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego”, t. I: *1364–1780*, pod redakcją Waćława Uruszczaaka, t. 2: *1780–2012*, pod redakcją Doroty Malec.
143. *Justicia et misericordia dans le Corpus Iuris Canonici*, Montauban (Francja), 9–11 VI 2015 r., międzynarodowe kolokwium „La justice entre théologie et droit” zorganizowane przez Université de Toulouse 1 Capitole, Faculté de Droit; referat oraz udział w dyskusjach.
144. Zabuzé, 14–16 IX 2015 r., XII Ogólnopolskie Sympozjum Prawa Wyznaniowego połączone ze Zjazdem Katedr, Zakładów i Wykładowców Prawa Wyzna-

- niowego „Wolność sumienia i religii a bezpieczeństwo i porządek publiczny”, zorganizowane przez Instytut Administracji, Samorządu i Prawa Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach oraz Polskie Towarzystwo Prawa Wyznaniowego; przewodnictwo sesji plenarnej oraz udział w dyskusji.
145. *Parlamentaryzm w Rzeczypospolitej Obojga Narodów w świetle listów księdza Michała Hackiego do królowej Krystyny Wazy z lat 1668–1669*, Kraków, 23–24 X 2015 r., Polska Akademia Umiejętności, międzynarodowa konferencja „Parlamentaryzm Korony i Litwy (XV–XVIII wiek)”; referat i udział w dyskusji.
146. *Zasady ustrojowe Rzeczypospolitej Obojga Narodów*, Kraków, 18–20 XI 2015 r., Polska Akademia Umiejętności, międzynarodowa konferencja naukowa „Ukraina, Ruś w epoce nowożytnej. Instytucje i elity”; wykład wprowadzający (19 XI 2015) oraz udział w dyskusji.
147. *Wydawnictwo źródeł prawa „Starodawne Prawa Polskiego Pomniki (1856–1921)”* (wykład inauguracyjny), Kraków, 11–12 XII 2015 r., międzynarodowa konferencja „*Exegi monumentum aere perennius*. Pomniki prawa na przestrzeni wieków” organizowana przez Koło Naukowe Historii Prawa TBSP i Katedrę Historii Prawa Polskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego.
148. Kraków, 28–29 IV 2016 r., Międzynarodowe Sympozjum Historycznoprawne „Religia w przestrzeni publicznej państwa prawa XIX–XX wieku” zorganizowane przez Katedrę Historii Państwa i Prawa Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego; przewodnictwo obrad.
149. Kraków, 7 VI 2016 r., konferencja zorganizowana przez Katedrę Historii Prawa Polskiego i Pracownię Wydawnictw Źródłowych (dr Krzysztof Fokt i dr Maciej Mikuła) Uniwersytetu Jagiellońskiego „Edycja źródeł historyczno-prawnych”; przewodnictwo sesji.
150. Paryż, 20–27 VII 2016 r., XV Congress of Medieval Canon Law zorganizowany przez Université Paris Pantheon – Faculté de Droit et des Sciences Politiques; referat, przewodnictwo sesji, udział w dyskusji.
151. Kraków, 19–20 IX 2016 r., międzynarodowa konferencja naukowa (Uniwersytet Jagielloński), sesja naukowa „Constitutional History 2000–2015: New Research, New Ideas, New Perspectives” (19 IX 2016 r.) i panel dyskusyjny „In Memoriam: Professor Stanisław Płaza (1927–2006)” (20 IX 2016 r.).
152. Łódź, 10 X 2016 r., sesja naukowa dla uczczenia jubileuszu 70. urodzin prof. Jacka Matuszewskiego zorganizowana przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego; przewodnictwo obrad.
153. Kraków, 17 XI 2016 r., sympozjum na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II „Kościół wobec małżeńskich sytuacji nieregularnych w świetle posynodalnej adhortacji apostolskiej *Amoris Laetitia* Papieża Franciszka”, połączone z wręczeniem Profesorowi dr. hab. Wacławowi

- Uruszczakowi Orderu Rycerskiego Św. Sylwestra, przyznanego przez papieża Franciszka.
154. Kraków, 15 I 2017 r., Klub Adwokata, uroczystość upamiętniająca przyznanie i wręczenie w dniu 17 XI 2016 r. Profesorowi dr. hab. Waćlawowi Uruszczakowi orderu papieża Franciszka Ordo Sancti Silvestri Papae (Orderu Św. Sylwestra Papieża) w klasie komandorskiej (rycerskiej), zorganizowane przez Stowarzyszenie im. Św. Iwo Helory Patrona Prawników na czele z mec. Romanem Sygulskim – Prezesem, Not. Joanną Gregułą oraz r.pr. Karolem Tatarą i przy udziale władz Okręgowej Rady Adwokackiej w Krakowie (wicedziekan Krzysztof Kostański); wygłoszenie *Laudacji* przez dra hab. Zdzisława Zarzyckiego oraz wspomnienia naukowe prof. Waćława Uruszczaka.
 155. Lublin, 10 IV 2017 r., Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, sympozjum naukowe z okazji jubileuszu 70. urodzin prof. Wojciecha Witkowskiego „Od prawa przeszłego do współczesnego”; udział w dyskusji.
 156. *Państwo świeckie czy neutralne wyznaniowo*, Warszawa, 17 V 2017 r., Uniwersytet im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, międzynarodowe sympozjum „Stosunki między państwem a Kościołem”.
 157. *Zasada ustrojowa powiązania państwa i Kościoła w Polsce w latach 966–1795*, Poznań, 3–5 IX 2017 r., Arcybiskupie Seminarium Duchowne, Ogólnopolska Konferencja Naukowa Stowarzyszenia Kanonistów Polskich „Kościół – Naród – Państwo w perspektywie 1050. rocznicy Chrztu Polski. Historia i terażniejszość”.
 158. Warszawa, 22 IX 2017 r., Uniwersytet Warszawski, IV sympozjum historyków prawa polskiego; współorganizacja, przewodnictwo obrad oraz udział w dyskusji.
 159. *Profesor Wojciech M. Bartel w służbie Wszechnicy Jagiellońskiej*, Kraków, 26 IX 2017 r., konferencja „Profesor Wojciech Maria Bartel w służbie Kościołowi i Ojczyźnie” zorganizowana przez Wydział Prawa Kanonicznego Papieskiego Uniwersytetu Jana Pawła II z okazji 25. rocznicy śmierci prof. Wojciecha Marii Bartla.
 160. Kraków, 9 X 2017 r., Uniwersytet Jagielloński, sala im. M. Bobrzyńskiego, konferencja z okazji obchodów 500-lecia reformacji „Kościół Ewangelicko-Augsburski w relacjach z Państwem – aspekty ustrojowe i prawne” zorganizowana przez Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP (zwierzchnik Kościoła bp. Jerzy Samiec), Ewangelicko-Augsburską Parafię św. Marcina w Krakowie (ks. dr Roman Pracki) oraz Zakład Prawa Kościelnego i Wyznaniowego UJ (kierownik dr hab. Z. Zarzycki); moderowanie sesji I.
 161. Kraków, 11–14 X 2017 r., Uniwersytet Jagielloński, Instytut Historii (współorganizator: Instytut Historii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie), III Kon-

- gres Zagranicznych Badaczy Dziejów Polski „Dawna Rzeczpospolita. Historia – Pamięć – Dziedzictwo”; członek Rady Programowej, organizator i moderator dwóch paneli: „Unie między państwowe w dziejach dawnej Rzeczypospolitej” oraz „Parlamentaryzm dawnej Rzeczypospolitej”; uczestnik dyskusji.
162. Warszawa, 9 XI 2017 r., Międzynarodowa Sesja Naukowa „Kodeks Pio-Benedyktyński. Między tradycją a rozwojem”, zorganizowana przez Wydział Prawa Kanonicznego UKSW. Referat *Kodeks prawa kanonicznego z 1917 r. na tle innych kodeksów prawa w Europie od końca XVIII do początku XX wieku*.
163. Kraków, 17 XI 2017 r., Uniwersytet Jagielloński, Jubileusz 50-lecia pracy naukowej Prof. dr. hab. Wacława Uruszczaka, połączony z wręczeniem Księgi Jubileuszowej *Opera historico-iridica selecta. Prawo kanoniczne – Nauka prawa – Prawo wyznaniowe* (Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2017, 557 s.). Wystąpienie Jubilata.
164. Kraków, 15 I 2018 r., Uniwersytet Jagielloński, uroczyste posiedzenie Senatu UJ poświęcone wręczeniu Prof. dr. hab. Wacławowi Uruszczakowi medalu „Merentibus”. Wystąpienie Jubilata.
165. Warszawa, 27 IV 2018 r., Zamek Królewski, Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Sejm I Rzeczypospolitej – parlament wielu narodów a europejskie reprezentacje stanowe”, zorganizowana przez Kancelarię Sejmu RP. Członek Rady Programowej konferencji. Uczestnik z referatem *Pierwszy sejm walny „dwuizbowy” w Piotrkowie od 9 do 31 października 1468 r.*
166. Wrocław, 7–9 V 2018 r., Jubileuszowe XV Ogólnopolskie Sympozjum Prawa Wyznaniowego „Wpływ odzyskania przez Polskę niepodległości na status quo Kościołów i związków wyznaniowych (1918–1945–1989)”. Przewodniczący sesji plenarnej, uczestnik dyskusji.
167. Płock, 17 V 2018 r., Ogólnopolska Konferencja Naukowa Stowarzyszenia Kanonistów Polskich „Konkordaty polskie – historia i terażniejszość”. Referat na sesji plenarnej *Konkordaty nienazwane i nazwane w Polsce przedrozbiorowej*.
168. Kraków, 18–19 V 2018 r., Uniwersytet Jagielloński, XII Międzynarodowa Sesja Naukowa Towarzystwa Biblioteki Słuchaczy Prawa i Katedry Historii Prawa Polskiego z cyklu „Z dziejów prawa”, pt. „O nomen dulce libertatis! – prawne aspekty niepodległości i suwerenności na przestrzeni wieków”. Referat *Zasady ustrojowe na ziemiach polskich w okresie zaborów. Od suwerenności monarchy do suwerenności narodu*.
169. Kraków, 8–23 VI 2018 r., 16th Conference „Recovering Forgotten History. The Image of East-Central Europe in English-Language Academic and Text Books”. Referent w dyskusji nad książką Catherine McKenna *Liberty’s Double Edged Sword: The Liberum Veto and the Destruction of the Polish-Lithuanian Commonwealth*.